

D E C I Z I E

02 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Sveatoslav Moldovan
Iurie Bejenaru
Oleg Sternioală
Tamara Chișca-Doneva

examinînd recursul declarat de Teaca Natalia, reprezentată de avocatul Matveeva Nina,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Teaca Natalia împotriva Societății pe Acțiuni „Cet-Nord” cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 22 octombrie 2015, prin care a fost respins apelul declarat de către Teaca Natalia și menținută hotărîrea Judecătoriei Bălți din 11 mai 2015, prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă:

La 12 martie 2015, Teaca Natalia a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Cet-Nord” cu privire la anularea avizului de plată pentru energia termică nelivrată și obligarea de a nu expedia pe viitor astfel de avize de plată.

În motivarea acțiunii a indicat că la data de 12 octombrie 2005 apartamentul, ce-i aparține cu drept de proprietate, nr. 48 de pe str. Hotin 10, mun. Bălți, a fost complet deconectat de la rețelele termice a SA „Cet-Nord”, cu respectarea tuturor condițiilor cerute de ultima.

Menționează că potrivit punctului 3 din Actul de decontare al apartamentului de la sistemul de încălzire din 12 octombrie 2005, SA „Cet-Nord” încetează relațiile cu consumatorul la deconectarea completă cu izolarea țevelor de tranzit și calcularea plăților din data semnării actului nominalizat.

Indică că tot atunci, în anul 2005, în apartament a fost instalat un sistem de încălzire autonomă, prin care în apartament se menține temperatura necesară pentru locuire pe tot parcursul perioadei de încălzire, ceea ce exclude totalmente necesitatea furnizării energiei termice de către SA „Cet-Nord”.

Susține că din momentul semnării actului de deconectare, SA „Cet-Nord” nu a furnizat energia termică în apartamentul nominalizat.

Consideră că avizul de plată contestat este ilegal ca emis contrar prevederilor legii, deoarece conține date ce nu corespund realității, dar nici o lege a Republicii

Moldova nu prevede posibilitatea solicitării plăților pentru serviciul neacordat, în cazul dat pentru energia termică nefurnizată.

Solicită anularea avizului de plată, înaintat de SA „Cet-Nord” pe numele său pentru luna decembrie 2014 în sumă de 4326,64 lei pe apartamentul 48 din strada Hotinului 10, mun. Bălți și obligarea SA „Cet-Nord” să nu calculeze și expedieze pe viitor în adresa sa și alți coproprietari ai acestui apartament avize de plată pentru energia termică pentru apartamentul respectiv.

Prin hotărîrea Judecătoriei Bălți din 11 mai 2015, acțiunea a fost respinsă și a fost încasat de la Teaca Natalia taxa de stat în suma de 100 lei.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 22 octombrie 2015, a fost respins apelul declarat de către Teaca Natalia și menținută hotărîrea primei instanțe.

Prin decizia suplimentară a Curții de apel Bălți din 05 noiembrie 2015, s-a exclus sintagma „Se încasează de la Teaca Natalia taxa de stat în sumă de 100 lei”.

La 16 decembrie 2015, Teaca Natalia, reprezentată de avocatul Matveeva Nina, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanțe de apel din 22 octombrie 2015 și hotărîrii primei instanțe din 11 mai 2015 cu pronunțarea unei noi hotărîri cu privire la admiterea acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerînd-o neîntemeiată și emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural.

Consideră că instanța de apel neîntemeiat a administrat probe care au putut, dar nu au fost prezentate de intimat în prima instanță.

Susține că instanța de apel la emiterea deciziei eronat a concluzionat precum că avizul de plată pentru luna decembrie i-a fost expediat recurentei Teaca Natalia pentru furnizarea energiei termice pentru încălzirea subsolului, etajului tehnic și locurilor comune, fără a fi specificate aceste locuri comune, fiind o concluzie arbitrară ce nu se confirmă prin nici o probă și se contrazice circumstanțelor pricinii și a probelor din dosar.

Insistă că concluziile instanței de fond și instanței de apel în privința avizului de plată se contrazic și nu este clar dacă avizul de plată a fost înaintat pentru oricare pierderi sau pentru încălzirea cărorva încăperi comune, fără a se specifica anume care încăperi.

Astfel, consideră că instanțele de judecată au favorizat recurentul și au emis hotărîri exclusiv în baza argumentelor doar a unei părți, neconfirmate prin probe, prin ce se încalcă principiul egalității în fața legii și a justiției.

În același timp, remarcă că în ședința de judecată nu s-a constatat pentru ce perioadă a fost calculată suma din avizul contestat.

La fel, invocă că prin hotărîrea instanței de fond și instanței de apel a fost lezat grav dreptul recurentei la un proces echitabil, la un recurs electiv, garantate nu numai prin legile naționale, dar și prin Convenție Europeană a Dreptului Omului, ce servește ca temei incontestabil pentru casarea acestor hotărîri.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei instanței de apel din 22 octombrie 2015 și copia deciziei suplimentare din 05 noiembrie 2015 au fost expediate în adresa recurentei la 05 noiembrie 2015 și recepționată de reprezentantul ultimei, Matveeva Nina la 06 noiembrie 2015, fapt confirmat prin avizul de recepție (f. d. 98).

Instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 16 decembrie 2015 în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și a restitui pricinii spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Înaintând acțiunea în judecată împotriva SA „Cet-Nord”, Teaca Natalia a solicitat anularea avizului de plată, înaintat de SA „Cet-Nord” pe numele său pentru luna decembrie 2014 în sumă de 4326,64 lei pe apartamentul nr.48 din strada Hotinului 10, mun. Bălți și obligarea SA „Cet-Nord” să nu calculeze și expedieze pe viitor în adresa sa și altor coproprietari ai acestui apartament avize de plată pentru energia termică pentru apartamentul respectiv.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicieii acțiunii și respingerii acesteia.

Judecând apelul declarat de către Teaca Natalia, instanța de apel a considerat necesar de a-l respinge cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Concluzia instanței de apel, în acest sens, a fost condiționată de faptul că avizul de plată contestat de reclamantă a fost expediată acesteia reieșind din prevederile Hotărârii Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002 cu modificările ulterioare, iar plata a fost calculată începând cu decembrie 2011, adică după modificările operate prin Hotărârea Guvernului nr. 707 din 2011.

Astfel, instanța de apel ajungând la concluzia că prima instanță corect a respins acțiunea, a considerat că temei legal de anulare a avizului și obligarea pârîtului de a nu expedia astfel de avize pe viitor nu este.

Instanța de recurs conchide, însă, că o astfel de concluzie este una pripită, rezultată din aprecierea greșită a circumstanțelor parvenite în cadrul judecării prezentei spețe.

În conformitate cu art. 241 alin. (6) CPC dispozitivul hotărârii cuprinde concluzia instanței judecătorești privind admiterea sau respingerea integrală sau parțială a acțiunii, repartizarea cheltuielilor de judecată, calea și termenul de atac al hotărârii.

La caz, instanța de recurs reține că contrar dispozițiilor citate, partea motivată a deciziei instanței de apel are un conținut neînțeles, conținând discrepanțe, deoarece inițial instanța de apel constată că Avizul de plată a fost înaintat Nataliei Teaca nu în calitate de consumator, dar în calitate de coproprietar al bunului comun, iar în concluzie conchide că aceasta este obligată să achite suma calculată spre plată prin prisma Regulamentului care prevede că consumatorul este obligat să achite plățile respective, însă fără a specifica detaliat concluzia dată.

Totodată, instanța de recurs constată că decizia instanței de apel este una nemotivată, iar concluziile instanței de apel sunt expuse într-o formă evazivă, incertă, fiind lipsite de consecutivitate logică și putere de convingere, nefiind dată o apreciere cuvenită pretențiilor formulate în prezentul litigiu în raport după cum instituie normele

de drept ce reglementează acest aspect, fapt ce contravine prevederilor art. 239 CPC și art. 241 alin. (5) CPC,

Or, analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere.

Iar în conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. Verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată și din specificul obiectului acțiunii în cauză, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi, instanța de apel judecând apelul a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor pricinii, referindu-se în mod general la unele constatări reținute la adoptarea hotărârii de prima instanță, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărârii supusă apelului în raport cu regulile și legislația ce guvernează litigiul în cauză.

În situația dată, reieșind din specificul acțiunii, instanța de recurs consideră că la judecarea cauzei era necesară verificarea legalității hotărârii primei instanțe, cât și obiectului litigiului în baza argumentelor invocate de apelantă, după cum impun dispozițiile art. 373 alin. (5) CPC, pe când contrar normelor de drept procedural, instanța de apel judecând apelul nu s-a pronunțat și nu a combătut toate argumentele invocate în cererea de apel, aduse în dezacordul cu hotărârea primei instanțe.

Mai cu seamă este de atenționat și faptul că instanța de apel a lăsat fără nici o atenție și faptul că în Avizul de plată contestat nu este indicat nici termenul pentru care a fost calculată suma inclusă spre plată și nici mărimea plății pentru fiecare an și fiecare lună, însă referindu-se la prevederile Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora, aprobat prin Hotărârea Guvernului al RM din 19 februarie 2002 nr. 191, instanța de apel a menționat că consumatorul achită plata pentru încălzire în mărime de 20% din costul energiei termice calculate pentru un metru pătrat al apartamentului.

Cu toate că în conformitate cu pct. 8¹ din același Regulament, în cazul deconectării integrale deja efectuate a apartamentului (încăperii locuibile în cămine) de la sistemul centralizat de încălzire, cu instalarea altei surse de încălzire pentru întreținerea temperaturii constante în încăpere la un nivel de cel puțin +18°C, consumatorul va achita plata pentru încălzire în mărime de: 10 % începând cu 1 octombrie 2011, 15 % începând cu 1 octombrie 2012, 20 % începând cu 1 octombrie 2013, din costul energiei termice calculate pentru un metru pătrat al apartamentului.

Astfel, în condițiile acestui text și pentru stabilirea temeiniciei sau netemeiniciei acțiunii înaintate urma a fi verificată și motivată în concret perioada și suprafața locuinței pentru care Nataliei Teaca a fost calculată spre achitare suma de 4326,64 lei, titlul, propriu zis a acestei plăți, precum și calcul, efectuat pentru fiecare sezon în parte.

Acest fapt se impune a fi stabilit și din considerentul că Teaca Natalia insistă asupra faptului că instanțele nu au constatat câte procente și pentru care perioada a fost calculată suma inclusă în Avizul contestat, iar din concluziile instanței de apel rezultă că suma a fost calculată reieșind din 20% din costul energiei termice calculate pentru

un metru pătrat al apartamentului, fapt ce contravine prevederilor Regulamentului menționat.

Totodată, menținând hotărîrea primei instanțe, prin care s-a constatat că Avizul de plată este înaintat spre plată pentru pierderi de energie termică din blocul locativ, din str. Hotinului 10, mun. Bălți, instanța de apel în mod absolut neclar a argumentat că Avizul de plată contestat este înaintat pentru încălzirea subsolului, etajului tehnic și locurilor comune, în timp ce însuși în conținutul Avizului este indicat că suma este calculată pentru energie termică, iar SA „Cet-Nord”, la rîndul său, indică că sumele calculate reprezintă pierderi de energie termică ce revine apartamentului recurente, pe care ultima trebuie să achite conform actelor normative menționate.

Pentru acestea observații și întru justificarea soluției care urmează a fi adoptată pe cazul dat, necesită a fi argumentată cu claritate determinarea titlul sumelor înaintate spre plată Nataliei Teaca în temeiul Avizului de plată contestat și perioadă pentru care se pretinde această plată.

Aceasta deoarece, ca rezultat al hotărîrilor contradictorii a instanțelor de judecată, recurenta nu are explicație clară pentru care servicii a fost înaintat Avizul de plată: pentru energie termică cum este indicat în acest Aviz, sau pentru oarecare pierderi cum a constatat prima instanță, sau pentru încălzirea cărorva locuri comune din blocul de locuit cum a constatat instanța de apel, precum nu i-a fost lămurit și nici constatat de instanțele ierarhic inferioare perioada pentru care a fost calculată suma respectivă și în ce mărime a fost calculată – 10%, 15% sau 20%.

Împrejurările menționate au fost lăsate, însă, fără apreciere de instanța de apel, pe când urmau a fi analizate în cumul cu alte probe materiale, întru judecarea justă a raportului juridic apărut în speță.

Astfel, la caz se constată că instanța de apel nu a pătruns în esența criticilor susținute de către apelantă aduse împotriva hotărîrii primei instanțe, fapt ce indică la examinarea superficială a cauzei, cât și la aprecierea arbitrară a materialului probator în raport cu normele de drept relevante cazului.

În conexiunea celor relatate, se stabilește că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte certitudinea adoptării soluției la care s-a ajuns, având o motivare superficială, fără a fi abordate toate aspectele importante în speță, respectiv instanța de recurs fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărîrii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

În concluzie și în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărîrea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

Distinct de cele mai sus arătate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea pricinii instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând pricina, să emită o hotărîre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

decide :

Se admite recursul declarat de către Teaca Natalia, reprezentată de avocatul Matveeva Nina.

Se casează integral decizia Curții de Apel Bălți din 22 octombrie 2015 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Teaca Natalia împotriva Societății pe Acțiuni „Cet-Nord” cu privire la contestarea actului administrativ, cu restituirea pricinii pentru rejudecare la Curtea de Apel Bălți, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Iurie Bejenaru

Oleg Sternioală

Tamara Chișca-Doneva